
پرسش ها و پاسخ ها
پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی

موضوع:

۱. مقدّمات؛ حجّت؛ خلیفه‌ی خداوند؛ ضرورت و صفات خلیفه‌ی خداوند
۲. مقدّمات؛ حجّت؛ خلیفه‌ی خداوند؛ طریقه‌ی شناخت خلیفه‌ی خداوند (معجزه و نص)
۳. مقدّمات؛ حجّت؛ خلیفه‌ی خداوند؛ روایات رسیده از خلفاء خداوند (واحد و متواتر)

بسم الله الرحمن الرحیم

پرسش نویسنده: رضا راضی تاریخ: ۱۳۹۵/۱۲/۲۸

آیا امامت نصوصی است یا تحت بدا هم قرار می‌گیرد؟ آیا روایت مرسلی که شیعه درباره بدا در خصوص اسماعیل بن جعفر آورده و در آن آمده که قرار بود او امام بعد از امام صادق باشد و بعد بدا صورت گرفت و موسی بن جعفر امام شد صحیح است؟

آیا خلیفه خدا در یک زمان از مردمان زمان خلیفه‌های دیگر هم بالاتر است؟ آیا نمی‌شود که مأموم در یک زمان از امام در زمان‌های دیگر بالاتر باشد یعنی اگر آن مأموم در زمان آن امام می‌زیست خود امام می‌شد؟

آیا امام از لحاظ جسمی هم از همه قوی‌تر است؟

آیا حدیث «سلمان منا اهل البیت» دلالت بر رسیدن سلمان به عصمت می‌کند؟ آیا می‌شود دیگران هم به درجه عصمت برسند؟

پاسخ تاریخ: ۱۳۹۶/۱/۶

لطفاً به نکات زیر توجّه فرمایید:

۱ . چنانکه در کتاب شریف «بازگشت به اسلام» به تفصیل تبیین شده، تعیین امام از شؤون خداوند است که به واسطه‌ی نصّ امام پیشین یا آیتی بیّنه انجام می‌شود و با این وصف، «بداء» درباره‌ی آن به معنای تغییر امام پس از تعیین او ممکن نیست[۱].

۲ . افضلیّت امام هر زمان از مردم آن زمان که مکلّف به پیروی او هستند ثابت است؛ چراکه خداوند در کتاب خود فرموده است: ﴿أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمَّنْ لَا يَهِدِّي إِلَّا أَنْ يُهْدَى﴾

۱ . درباره‌ی «بداء»، بنگرید به: پرسش و پاسخ ۲۳۷.

فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ﴾[۱]؛ «آیا کسی که به سوی حق رهبری می‌کند احقّ است که پیروی شود یا کسی که خود راه نمی‌یابد مگر اینکه رهبری شود؟ شما را چه می‌شود چگونه حکم می‌کنید؟!»، ولی افضلیّت او از مردم زمان‌های دیگر که مکلّف به پیروی او نیستند ثابت نیست؛ هر چند عدم افضلیّت او از آنان نیز ثابت نیست و با این وصف، سخن گفتن درباره‌ی آن بیهوده است.

۳ . در میزان عقل، قوی‌تر بودن امام نسبت به دیگران از حیث جسمانی ضروری نیست، بلکه برخورداری او از سلامت و نیروی جسمانی لازم برای قیام به شؤون امامت کافی است، هر چند اگر از حیث جسمانی نسبت به دیگران قوی‌تر باشد، فضیلتی برای او محسوب می‌شود؛ چنانکه خداوند درباره‌ی طالوت فرموده است: ﴿قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ﴾[۲]؛ «گفت خداوند او را بر شما برگزیده و در علم و جسم برتری داده است».

۴ . حدیث «سَلْمَانُ مِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ»؛ «سلمان از ما اهل بیت است» حدیث مشهوری است که بر شدّت اختصاص و تعلّق سلمان به اهل بیت پیامبر صلّی الله علیه و آله و سلّم دلالت دارد و از باب سخن خداوند است که فرموده است: ﴿وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ﴾[۳]؛ «و هر کس از شما آنان را به دوستی گیرد او از آنان است»، ولی اثبات کننده‌ی عصمت او نیست؛ چنانکه در حدیث دیگری از امیر المؤمنین علیّ بن ابی طالب رسیده است: «مَا زَالَ الزُّبَيْرُ رَجُلًا مِنَّا أَهْلَ الْبَيْتِ حَتَّى نَشَأَ ابْنُهُ الْمَشْؤُومُ عَبْدُ اللَّهِ»[۴]؛ «زبیر همواره مردی از ما اهل بیت بود تا آن گاه که پسر شومش عبد الله پیدا شد»، در حالی که معلوم است زبیر اگر معصوم بود با پیدا شدن پسرش عبد الله به دشمن اهل بیت تبدیل نمی‌شد! فی الجمله عصمت یک کس از وجوب اطاعت او در اسلام لازم می‌آید و کشف می‌شود و با این وصف، عصمت کسی که وجوب اطاعت او در اسلام ثابت نشده است، ثابت نیست و تبعاً سخن گفتن درباره‌ی آن بیهوده است.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی
بخش پاسخگویی به پرسش‌ها

۱ . یونس/ ۳۵
۲ . البقرة/ ۲۴۷
۳ . المائدة/ ۵۱
۴ . مصنف ابن أبي شيبة، ج۷، ص۲۷۱؛ السقيفة وفدك للجوهري، ص۶۲؛ نهج البلاغة للشريف الرضي، ص۵۵۵؛ أسد الغابة لابن الأثير، ج۳، ص۱۶۲